

Hogyan tanuljak?

A nyitott távoktatási módszer tulajdonságai a rugalmasság, önállóság, függetlenség. Ezek együttesen a hallgatóközpontúságot jelentik. Az önálló tanulás a döntő a felnőtt oktatásban és a távoktatásban. A hallgató önállóan dolgozza fel a tananyagot az általa választott helyen és időben. A hallgatónak nagyfokú motivációval kell rendelkeznie a tanulmányok elvégzéséhez, tisztában kell lennie azzal, hogy a távoktatás a tanulás egy formája. Az aktív életben mindenkinek saját magának kell a felelősséget vállalnia saját továbbképzésére. A tanulás során nem marad magára, a tutor és a mentor támogatni fogja a képzés során. A nyitott távoktatás egyben a hallgatói együttműködést is erősíti

A TANULÁS KÖRÜLMÉNYEI

Tanulását valamilyen cél elérése érdekében kezdte. Készítsen tervet, hogyan tudná ezt a célt elérni.

A tanulás ideje:

Az időbeosztás, amely két dolgot jelent **a megfelelő mennyiségű idő biztosítását** valamint **az idő beosztását**. A hatékony tanuláshoz meglehetősen nagy mennyiségű időre van szükség és kimért szakaszokban. Így profivá kell válnia az időteremtésben. Ennek egyik módszere, ha a rendszeres heti elfoglaltságról táblázatos formában időbeosztást készít. Pl.

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
Délelőtt						8-11	8-11
Délután	16-18			16-18			
Este	20-21		19-22		19-22		

Akkor is érdemes tervet készíteni, ha változtatni kényszerül, mert el kell gondolkodnia, hogy mit és miért tesz. A tervezés a stratégikus gondolkodást fejleszti. Öntől függ, hogy milyen gyakorisággal szánja rá magát a tanulásra. Tanulhat naponta, foglalkozhat a tananyaggal hetente két-három alkalommal, vagy csak a hétvégeken. Fontos tudnia azonban, hogy sokkal eredményesebb a tanulás, ha kisebb egységekben dolgozza fel a tananyagot, mintha egyszerre nagyobb mennyiséget akar megtanulni.

Gyakran nemcsak az okoz gondot, hogy elegendő időt találjon, hanem az is, hogy azt hatékonyan használja. Az ön dolga, hogy elhatározza, hogy az adott héten mit akar elérni. A heti feladatot kisebb feladatokra is fel kell osztania, s így felmérni, hogy egyenként mennyi időt szánjon rájuk. Másképpen az ön dolga, hogy az elvégzendő feladatok méretét és milyenségét megszabja. A tanulási idő ne legyen túl kevés, mert akkor lassan hozza meg az eredményt, de túl sok sem, mert nem tud egyéb munkákkal eleget foglalkozni, vagy a szórakozásról kell lemondania. Kedvelt időtöltéseit sem célszerű száműzni életéből, mert, ha minden szabadidejét tanulással tölti, akkor előbb-utóbb meggyűlöli a tanulást, és akkor kárba veszik minden korábbi igyekezete.

Egy kurzus anyagának elsajátításához átlagban 500 óra szükséges, a kiválasztott tanfolyam esetén tantárgyakra lebontva megtekinthető a TANTERV-ben.

A tanulás helye

Sokan fontosnak tartják, hogy bizonyos helyet készítsenek elő, ahol rendszeresen tanulnak. Ideális körülmények között olyan helyen kellene tanulnia, ahol nem zavarják, szét tudja

tergetni könyveit, jegyzeteit, könnyen hozzáfér a kiegészítő anyagokhoz, számítógéphez. Megfelelő a fűtés, világítás. Ezen a helyen célszerű tartani a tanulás eszközeit is.

TANULÁS MÓDSZEREI

A nyitott képzésben, illetve egyéni tanulásban másképpen kell tanulni, mint ahogy azt a hagyományos képzési formákban megszoktuk. A tanár közvetlen jelenléte, irányító szerepe nem támogatja a tanulás folyamatát. Itt sem elegendő az ismeretek emlékezetben való rögzítése, hanem az alkotó alkalmazás a kitűzött cél, ami egyúttal a tartós motivációt is biztosítja. Tanulás közben a feladatok, a tesztek, az ellenőrző kérdések és a feladatlapok az első pillanattól kezdve rá kell irányítsák a figyelmet a célorientált tanulásra, és a tanultak azonnali alkalmazására. **A tanulási szükséglet**, illetve az ehhez illeszkedő **cél- és követelményrendszer meghatározása** legyen az első feladata.

Ez kell megszabja a tartalmat, a tanulást segítő eszközök, médiák meghatározására pedig csak a tartalom ismeretében kerülhet sor. **Az alkalmazott technológiát tehát a tanulás célja határozza meg, nem pedig fordítva.**

Még a jó minőségű tananyag és a jól megválasztott média sem garantálja a sikert, ha nem vesszünk figyelembe a rendszer tervezése során olyan tényezőket, mint a szervezeti, kulturális tényezők, tanulási szokások, a technológiához való hozzáférhetőség, annak ismerete, költsége.

A távoktatás céljára készült tananyagok rendelkeznek néhány sajátossággal annak érdekében, hogy a tanár, mint a tanulás irányítója, segítsége, szellemiségében jelen legyen. Keltse fel az érdeklődést, támogassa a módszeres, tudatos, célratörő gondolkodást. Mutassa meg, hogy az ismeretek csupán akkor bírnak jelentőséggel, ha azokat alkalmazni képes az, aki ezeket megszerezte. Ennek legfőbb eszközei a tananyag szerkezete, megjelenése, stílusa, a különböző helyeken és módokon feltett kérdések és feladatok.

A modulok felépítése hasonló. A nyitott képzésben, illetve egyéni tanulásban másképpen kell tanulni, mint ahogy azt a hagyományos képzési formákban megszoktuk. A tanár közvetlen jelenléte, irányító szerepe nem támogatja a tanulás folyamatát. Itt sem elegendő az ismeretek emlékezetben való rögzítése, hanem az alkotó alkalmazás a kitűzött cél, ami egyúttal a tartós motivációt is biztosítja. Tanulás közben a feladatok, a tesztek, az ellenőrző kérdések és a feladatlapok az első pillanattól kezdve rá kell irányítsák a figyelmet a célorientált tanulásra, és a tanultak azonnali alkalmazására. Ha a hallgató mégis átugrik egyes feladatokon, akkor a későbbi tananyagrészekben előkerülő ellenőrző kérdések meg kell győzzék arról, hogy érdemes betartani a “szabályokat”, mert ez időtakarékos és hatékony haladást eredményez. **A tanulási szükséglet**, illetve az ehhez illeszkedő **cél- és követelményrendszer meghatározása** legyen.

A bevezetés tartalmazza az adott modul elkészítésének célját, valamint azt, hogy a modul elsajátítását követően Ön milyen képességek, jártasságok, ismeretek birtokába jut.

Minden modul fejezetekre tagolódik, a legtöbb fejezet kérdésekkel kezdődik, melyek segítik önt a tudatos problémamegoldásra, nevezetesen a fejezetben leírt ismeret segítségével megadni a választ a feltett kérdésekre. A fejezetenkénti olvasás ne passzív olvasás, hanem módszeres tanulás legyen. Gondolkodjon el az olvasottakon, kapcsolja azokat saját tapasztalataihoz.

A tananyag olvasásához néhány tanács: az olvasás célja, az olvasás mélyebben vett értelme, hogy fejlessze a gondolatainkat, hogy új ötletekkel és információkkal gazdagítsa gondolkodásunkat, és újabb irányzatokat nyisson meg gondolkodásunk előtt. Az olvasás célja nem az, hogy egy pár dolgot hozzáadjunk az agyunkban levő hosszú listához (az emlékezetbe vésett ismeretek tárházát növelje), hanem az, hogy beindítsa gondolkodási folyamatainkat és átgondolásra késztesen bennünket. Az olvasás sebessége: olvasási tempóját a szöveg fajtája, és az határozza meg, hogy milyen céllal olvas. Hasznos lehet különböző gyorsolvasási technikákat elsajátítani a rövidebb idő alatti tanulás elérése érdekében. Az olvasás hatékonysága érdekében előre meg kell határozni, hogy adott idő alatt mennyi az olvasási feladat. Önnek kell ellenőriznie a feladat elvégzését, az eredmény tudatában tűzzön ki újabb célokat. Ha megakad, próbáljon aktív módszert találni a probléma megoldására, keressen megoldásokat a korábbi, vagy későbbi szövegrészekben, vagy készítsen részletes jegyzeteket arról a részről, ahol megakadt. Az írás rákényszeríti, hogy megfogja a gondolatokat és saját szavaival megfogalmazza azokat. Így értelmezést ad a szövegnek, és ebből kiindulva újból megpróbálhatja értelmezni azt. Az olvasás célja, hogy megértse és szükség esetén vissza tudja idézni a jövőben is azokat a gondolatokat, amelyeket az olvasott anyagból merített. Hasznos módszer a visszaidézésre a jegyzetek készítése. Olvasás közben sorkiemelővel jelölni, vagy tollal aláhúzni nagyon hasznos dolog, mert összpontosítja a figyelmet az adott részre, gondolkodtatásra készíti (eldönteni, hogy mi a fontos), nyomot hagy az oldalon, hogy jelölje, Ön mit tartott a legfontosabbnak. A mikor később visszatér a szövegre, akkor gyorsan átveszi azt a gondolatmenetet, amit az előző olvasásnál már megalkotott. Fokozhatja az eredményességet, ha megjegyzéseit a margóra is felírja, például kérdéseket, melyeket a szöveg ébresztett Önben, vagy példákat a szövegben mondottakra. A jegyzetek ne az eredeti szöveg rövidített változatai legyenek! Meg kell kísérelnünk kiszűrni a szöveg fő mondanivalóját. Jegyzetelési módok: leírni a kulcsszavakat kiegészítve egy-egy saját gondolattal, kártyán való jegyzetelés, ez mindent magába foglal, amire szükség van, ha szeret vizuálisan gondolkodni, akkor a kártya tartalmát ábra formájában rögzítse.

A jegyzetelés értelme:

- a figyelem összpontosításának támogatása,
- a feldolgozott anyag értelmezése,
- az emlékezet meghosszabbítása („külső” memória),
- az előrelépés szimbóluma, mutatja, hogy mennyi munkát végzett – ébren tartja a lelkesedését.
- egy dolgozat előkészítése,
- egy modul összegzése,
- a kurzus összegzése.

Ha valamit nem ért pontosan térjen vissza a megfelelő részhez. Arra is lehetősége van, hogy kérdéseit, problémáit közvetlenül is jelezze, levélben, faxon, vagy e-mailban. Feltegye azt csoportos konzultáción, megkérdezze azt mentorától.

Az is előfordulhat, hogy ajánlott (javasolt) irodalomban talál kérdésére megnyugtató, egyértelmű választ.

A fejezetek végén lévő kérdések ugyancsak segítik, irányítják a tanulást. Lehetőséget biztosítanak az önellenőrzésre. Fontos, hogy ezeket megoldja, mert ebből derül ki, hogy sikerült-e az adott fejezet legfontosabb tudnivalóit elsajátítani.

Minden fejezetben talál feladatokat, amelyek megoldása segíti a megértést, vagy az ismetetek gyakorlati alkalmazását. Ezeket célszerű írásban megoldania. A válaszok csupán azt mutatják, hogy megértette-e az új ismereteket, sikerült-e gondolkodási képességét fejlesztenie. Az eredményes feladatmegoldás a jól végzett munka jutalma. Amennyiben akadályokba ütközött, akkor vagy még egyszer átolvassa, átgondolja ezt a témakört és ismét hozzákezd a feladat megoldásához, vagy segítséget kér társaitól, mentorától, tutorától. Nagyon fontos dolog, hogy ne lépjen tovább míg a feladatot meg nem oldotta. Biztos lehet abban, hogy alapos munkája meghozza az eredményt.

A tanulás segítségét, a gyakorlást valamint az ellenőrzést szolgálja a két beküldendő írásbeli feladat. A feladatokat olvassa el, értelmezze a témakör tanulását megelőzően, így a tananyag megismerése során összpontosítani tudja figyelmét a megoldandó feladat kérdései köré. Jegyzetelése céltudatosan kapcsolódhat a felvetett probléma megoldáshoz.